

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารโรงเรียนเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราตามหลักธรรมาภิบาล” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- ๓.๒. ประชากร
- ๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
- ๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับดังนี้

- ๑ . กำหนดหัวข้อปัญหา
๒. กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย
๓. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๔. กำหนดกรอบแนวคิด
๕. กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย
๖. สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
๗. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
๘. ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try out)
๙. ดำเนินการส่งข้อมูลกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล
๑๐. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
๑๑. สรุปและรายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

๓.๒. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนเทศบาลวัดแหลมใต้ (สุตสุนทร) และโรงเรียนเทศบาล ๒ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ประชากร จำนวน ๑๑๓ คน

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา

แนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา(Content validity)และตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) โดยการหาค่า IOC (Rovinelle & Hambleton)

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะครูอาจารย์ โรงเรียนวัดโสธรวราราม อำเภอมะเข่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเที่ยงตรง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงรายข้อ (ตามภาคผนวก) และสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง ทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๘๒

๗. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลที่โรงเรียนเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จำนวน ๒ โรงเรียน รวม ๑๑๓ ชุด

การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหรือตรวจสอบรายการโดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและ ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒. เป็นปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ๑. ด้านโครงสร้าง ๒. ด้านแผนพัฒนาการบริหาร ๓. ด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพโรงเรียน ๔. ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับความคิดเห็นระดับมาก

๓ หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

๑ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตามหลักธรรมาภิบาลต่อการจัดการศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา คือ งานด้านวิชาการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับตามหลักการของ ลิเคิร์ท โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง ระดับการบริหารมากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับการบริหารมาก

๓ หมายถึง ระดับการบริหารปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับการบริหารน้อย

๑ หมายถึง ระดับการบริหารน้อยที่สุด

โดยศึกษาสภาพการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ ด้านคือได้แก่

๑. หลักนิติธรรม
๒. หลักคุณธรรม
๓. หลักความโปร่งใส
๔. หลักความรับผิดชอบ
๕. หลักการมีส่วนร่วม
๖. หลักความคุ้มค่า

ตอนที่ ๔. เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง ๖ ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วมและ หลักความคุ้มค่า โดยใช้คำถามปลายเปิด

๓.๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

๑. ขอนหนังสือรับรองจากสำนักงานโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดโสธรวราราม เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยโดยผู้วิจัยดำเนินการนำไปส่งตัวแทนครู แกนนำของโรงเรียนต่างๆ เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. นำแบบสอบถามจำนวน ๑๑๓ ชุด โดยกระจายกลุ่มประชากรไปตามโรงเรียนจำนวน ๒ แห่ง คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และบุคลากร ที่มีอยู่โดยผู้วิจัยดำเนินการนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของโรงเรียนเทศบาล ทั้ง ๒ แห่ง เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บคืนภายใน ๓ สัปดาห์

๓. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียนเทศบาล ทั้ง ๒ แห่ง ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์จำนวน ๑๑๓ ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๔. นำแบบสอบถามไปตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS) เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ ๑. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ ๒. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียน ๔ ด้าน คือ ด้านโครงสร้าง ด้านแผนพัฒนาการบริหาร ด้านตรวจสอบและประเมินคุณภาพโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมทางวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามรูปแบบตาราง พร้อมคำบรรยายโดยใช้ค่า (t-test) แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายความว่า มีระดับการบริหารมากที่สุด

๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารมาก

๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารปานกลาง

๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารน้อย

๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารน้อยที่สุด

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๓. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะกรรมการ โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายโดยใช้ค่า (t-test) แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายความว่า มีระดับการบริหารมากที่สุด

๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารมาก

๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารปานกลาง

๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารน้อย

๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายความว่า มีระดับการบริหารน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล วิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบเรียงความ

๓.๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)
๒. ค่าเฉลี่ย (Mean)
๓. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.)
๔. ค่า (t- test)
๕. ค่า μ

๓.๖.๒. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- N หมายถึง ประชากรทั้งหมด
- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t หมายถึง ค่าสถิติทดสอบที่ (t- test)
- f หมายถึง ค่าสถิติทดสอบ (f- test)
- * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
- P หมายถึง ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- df หมายถึง ชั้นของความเป็นอิสระ
- SS หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนน
- MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติพื้นฐาน

- ๑.๑. ค่าความถี่ (Frequency)
- ๑.๒. ค่าร้อยละ (Percentage)
- ๑.๓. ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ๑.๔. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๒. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า (t- test)